

ВПЛИВ ЛЮДСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НА НООСФЕРУ

Беляєва Н.В., Малаканова Л.В.

Полтавський державний педагогічний університет імені В.Г.Короленка

В.І. Вернадський, досліджуючи природні процеси та взаємозв'язки між ними, прийшов до висновку, що „під впливом наукової думки та людської праці біосфера переходить у новий стан – у ноосферу. Ноосфера – останній із багатьох станів еволюції біосфери геологічної історії – стан наших днів” [1, с. 274]. Він зрозумів, що наукова думка – нова геологічна сила в біосфері, якої раніше не було. Видатний учений усвідомив, що „у геологічній історії біосфери перед людиною відкривається велике майбутнє, якщо вона зрозуміє це і не використовуватиме свій розум і свою працю на самознищення [1, с.272]. Він вважав, що думка не є формою енергії. Як же вона може змінювати матеріальні процеси? Спробуємо відповісти на це питання, розглянувши як людська думка та діяльність уплинули на найцінніше, що є у житті – ВОДУ.

Зв'язок між ВОДОЮ і ЖИТТЯМ настільки міцний і важливий, що навіть дозволив В.І.Вернадському розглядати життя, як особливу колоїдну водну систему..., як особливу царину природних вод [3]. ВОДА є основним компонентом живих організмів. Без неї не може існувати жодна рослина, жодна клітина організму. ВОДА – один із основних будівельних матеріалів на нашій планеті. Кількість ВОДИ, що міститься в живих істотах, складає в кожний даний момент значну величину. Силами життя протягом одного року переміщуються десятки частки відсотка всього океану, а за декілька сотень років через живу речовину проходять маси ВОДИ, які перевищують масу Світового океану. ВОДА, за останніми даними вчених, є головним інформаційним носієм, її завдання на Землі – передача інформації життя [4].

За всі роки існування людина виробила споживацьку життєву позицію, створюючи собі життєве середовище, щоб задовольняти свої матеріальні потреби. Прагнучи отримати величезну кількість дешевої електроенергії, людина побудувала гідроелектростанції. Це порушило екосистеми та природний рух ВОДИ. В утворених штучно водосховищах ВОДА застоюється, втрачаючи життєву енергію, внаслідок чого вона змінює свою структуру та гніє – ВОДА забруднена, деструктурована, „хвора”.

Прагматична діяльність людини негативно відбивається на кількості та якості прісної ВОДИ на планеті. Хоча ВОДУ не можливо знищити, бо що б з нею не робили: заморозували, перетворювали на пару чи молотили турбінами, стискали чи вакуумували, – ВОДА знову повертається у вихідний стан з незмінною формулою H_2O , вона втрачає життєву енергію і деструктується.

Це одна із проблем – це вирубування лісів, переорювання луків, із-за чого відбувається виснаження земель і пасовищ, гине ґрунт. Коли це відбувається, земля віддзеркалює більше сонячної енергії в атмосферу, що призводить до її нагрівання. Хмари розсіюються і дощів випадає менше. Наступна проблема – це забруднення прісної ВОДИ. Щорічно у річки всього світу скидається до 450 мільярдів кубометрів побутових і промислових відходів.

За даними Всесвітньої Організації Охорони Здоров'я (ВООЗ) більше 80% усіх захворювань у світі передається через ВОДУ. Щорічно у світі від забрудненої ВОДИ хворіють 500 мільйонів і помирає 25 мільйонів людей. Кількість захворювань зростає, тривалість людського життя стрімко падає. За останні тридцять років воно скоротилося на 7 років [4]. Водопровідні мережі багатьох міст, зокрема Полтави, перевищили строки експлуатації та знаходяться в загрозливому стані. Більше 70% промислових підприємств взагалі не мають очисних споруд, тому скидають промислові та побутові відходи в річки, ставки, водойми. Така ВОДА містить більше 13 тисяч токсичних речовин. Оскільки не існує природних механізмів знешкодження такої кількості екзотоксинів, уживання забрудненої ВОДИ викликає різноманітні захворювання. Прийнята людиною пігулка анальгін, пройшовши каналізацію, знову повертається до людини, але

вже під виглядом чашки напою, тому що, як з'ясувалося, при виведенні з організму більшість лікарських препаратів не втрачають своєї біологічної активності дуже тривалий час, зберігаючи структуру та лікувальні властивості в стічних ВОДАХ, які скидаються в системи водоочисних споруд.

Як бачимо, новітня історія людства, пов'язана з науково-технічним прогресом, демонструє, що недбалість у взаємодії з природою не залишається без відповіді з її боку. Лише за роки минулого століття людство настільки погіршило своє життєве середовище, порушивши гармонію у природі, що сьогодні можна констатувати – людство знаходиться на шляху самознищення.

Наукова думка мислячих людей шукає вихід, розуміючи, що не нафта, не природний газ, не навіть золото, а чиста, структурована, цілюща ВОДА є найціннішою стратегічною речовиною, від якої залежить ЖИТТЯ всього на Землі. Саме тому ВООЗ визначила 2005-2015 роки ДЕСЯТИЛІТТЯМ ВОДИ, усвідомлюючи, що, діючи як потужний геологічний фактор, ВОДА визначає вигляд Землі. Як наголошував В.І.Вернадський, немає такого компонента, який міг би порівнятися з нею за впливом на хід основних, самих грандіозних геологічних процесів[3]. Людський організм на 65%-85% складається з ВОДИ!

Різниця окислювально-відновного потенціалу (ОВП) внутрішнього середовища людського організму (-100 – -150мВ) і питної ВОДИ (+150 – +400мВ) показує, що організм змушений витратити життєву енергію на зміну ТОВП питної ВОДИ. Відповідно, організм зношується, старіє, утруднюється функціонування життєво важливих органів. Раніше у природних джерелах була жива структурована цілюща ВОДА, але зараз її практично не залишилося.

Отже, людська думка сьогодні спрямовується на пошук шляхів віталізації (повернення структури та життєвої сили) ВОДИ. Усвідомлення людиною того, що ЗЕМЛЯ – ЖИВИЙ ОРГАНІЗМ, а ВОДА – колиска життя – ЖИВА РЕЧОВИНА, може змінити ставлення її до самого життя, адже життя – це не те, що з нами відбувається, а те, як ми до цього ставимося – бережливо, байдуже, недбало. Коли людина зрозуміє, що ЖИТТЯ – це СПОСІБ ІСНУВАННЯ, тому ВСЕ, ЩО ІСНУЄ – ЖИВЕ, вона поміняє своє ставлення і спрямує свою думку і діяльність на творення себе і світу навколо себе за Законами ГАРМОНІЇ.

Література

1. Вернадський В.І. Кілька слів про ноосферу / Вернадський В.І. Вибрані праці. – К.: Наукова думка, 2005. – С.266-275.
2. Вернадський В.І. Наукова думка як планетне явище / Вернадський В.І. Вибрані праці. – К.: Наукова думка, 2005. – С.100-265.
3. Вернадський В.І. Початок і вічність життя / Вернадський В.І. Вибрані праці. – К.: Наукова думка, 2005. – С.73-99.
4. Гуреев А.П., Бутакова О.А. Вода – колыбель жизни. – Нижний Новгород: „Академия здоровья“, 2003. –48с.

СУЧАСНІСТЬ ЕКОЦЕНТРИЧНИХ ПОГЛЯДІВ ВОЛОДИМИРА ВЕРНАДСЬКОГО ТА МИКОЛИ РЕРІХА

*Канюка О.Ю., Гуріненко Н.О.
Полтавський державний педагогічний університет імені В.Г. Короленка*

Споживацький підхід людини до природи, розвиток технократичних ідей призвів до руйнування біосфери, породив глобальну екологічну кризу, яка загрожує не тільки знищенням цивілізації, загибеллю усього живого, а й руйнування Землі. Перехід від антропоцентризму до біоцентризму і геоцентризму є шляхом виживання людства в ХХІ столітті. Над переосмисленням ролі людини в